

การสืบสวนติดตามจับกุมตัว พระไชยบุญย์ สุทธิผล หรือพระธัมมชโย ผู้ต้องหาในคดีพิเศษที่ ๒๗/๒๕๕๙ และตามหมายจับศาลอาญา

๑. ที่มา

กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ดำเนินคดีกับอดีตผู้บริหารสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคลองจั่น และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้ดำเนินการเบิกจ่ายเงินสหกรณ์ไปโดยมิชอบ และได้เสนอ จูงใจ ประชาชน ให้หลงเชื่อว่าจะให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงมากกว่าสหกรณ์อื่น จนมีประชาชนหลงเชื่อนำเงินเข้ามาฝาก อันเป็นความผิดฐาน “ร่วมกันฉ้อโกงประชาชน” และดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินกับบุคคลและกลุ่มบุคคลรวมสมคบ และสนับสนุนการกระทำความผิดไปแล้ว นั้น

๒. ข้อเท็จจริง

จากการสอบสวนพบว่า ผู้รับเงินจากเช็คสหกรณ์ เกี่ยวพันกับกลุ่มบุคคลในวัดพระธรรมกาย จึงได้แยกสำนวนคดีเป็นคดีพิเศษที่ ๒๗/๒๕๕๙ การสอบสวนพบว่ามีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพียงพอที่เชื่อได้ว่า พระไชยบุญย์ สุทธิผล หรือพระธัมมชโย ได้กระทำความผิดฐาน “ร่วมกันรับของโจร ร่วมกันฟอกเงิน และสมคบกันฟอกเงิน” ซึ่ง กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ออกหมายเรียกตัว พระไชยบุญย์ฯ ผู้ต้องหา มาเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาหลายครั้งแต่ไม่มาตามหมายเรียก จนเป็นเหตุให้ศาลอาญานุมัติออกหมายจับที่ ๙๒๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๗ พ.ค.๕๙ ในความผิดฐาน “สมคบกันฟอกเงิน และร่วมกันฟอกเงิน และร่วมกันรับของโจร” ภายในกำหนดอายุความ ๑๕ ปี

ภายหลังที่ศาลได้ออกหมายจับ มีนายความได้ติดต่อนัดหมายให้มีการรับมอบตัว พระไชยบุญย์ฯ ผู้ต้องหา อีก ๒ ครั้ง แต่ผู้ต้องหาไม่มาตามนัด กรมสอบสวนคดีพิเศษ จึงได้สรุปสำนวนการสอบสวน เห็นควรสั่งฟ้องพระไชยบุญย์ฯ ผู้ต้องหาพร้อมพวก และส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ซึ่งทั้งสองหน่วยงานมีความเห็นร่วมกันว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเข้าตรวจค้นวัดพระธรรมกาย เพื่อจับกุมตัวผู้ต้องหาตามหมายจับในคดีนี้

๓. การตรวจค้นเพื่อติดตามจับกุมตัวผู้ต้องหา จำนวน ๔ ครั้ง

๑) การตรวจค้น ครั้งที่ ๑ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ขอหมายค้นต่อศาลอาญา โดยศาลได้อนุมัติหมายค้นให้ทำการตรวจค้นวัดพระธรรมกาย ในวันที่ ๑๖ มิ.ย.๕๙ แต่ปรากฏว่า ได้ถูกขัดขวางจากกลุ่มมวชน และวางเครื่องกีดขวางไม่ให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่เข้าทำการตรวจค้นได้ ภายหลังการตรวจค้นในครั้งนี้นักงานอัยการได้มีคำสั่งทางคดีมีความเห็นสั่งฟ้องพระไชยบุญย์ฯ ผู้ต้องหาพร้อมพวก และให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการนำตัวผู้ต้องหาไปเพื่อฟ้องภายในอายุความ ๑๕ ปี

๒) การตรวจค้น ครั้งที่ ๒ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ขอหมายค้นต่อศาลอาญา และศาลได้อนุมัติหมายค้นให้เข้าค้นจำนวน ๔ วัน ระหว่างวันที่ ๑๓ – ๑๖ ธ.ค.๕๙ แต่มีการประกาศเชิญชวนให้ประชาชนเข้าไปในวัดฯ ให้มากขึ้น และมีกลุ่มบุคคลที่ปะปนเข้าไปโดยมิพพฤติการณ์ในการเตรียมการก่อเหตุรุนแรง และกล่าวหาว่าฝ่ายเจ้าหน้าที่จะใช้ความรุนแรง กรมสอบสวนคดีพิเศษ จึงไม่อาจเข้าทำการตรวจค้นตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดได้ และมีความเสี่ยงต่อการต่อต้านและเกิดเหตุรุนแรงขึ้น

๓) การตรวจค้น ครั้งที่ ๓ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้สนธิกำลังร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อทำการเข้าตรวจค้นในวันที่ ๑๗ ธ.ค.๕๙ ตามหมายค้นของศาล ซึ่งยังคงมีการขัดขวางและวางเครื่องกีดขวางไม่ให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่เข้าทำการตรวจค้นได้โดยสะดวกเช่นเดิม

๔) การตรวจค้น ครั้งที่ ๔ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ขอหมายค้นต่อศาลอาญา และศาลได้อนุมัติหมายค้นให้เข้าค้นตั้งแต่วันที่ ๑๖-๒๘ ก.พ.๖๐ ต่อเนื่องทั้งเวลากลางวันและกลางคืน ประกอบกับ หน.คสช. ได้มีคำสั่งที่ ๕/๖๐ กำหนดให้พื้นที่วัดพระธรรมกายและโดยรอบ เป็นพื้นที่ควบคุม เพื่อให้สามารถดำเนินการตรวจค้นได้ตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ประสานงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทัพบกภาคที่ ๑ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งกองอำนวยการร่วม (กอร.) เพื่อดำเนินการ และ

ควบคุมดูแลการตรวจค้นวัดพระธรรมกายและพื้นที่ควบคุมโดยรวม ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ก.พ.๖๐ ถึง วันที่ ๑๒ เม.ย. ๖๐

๔. สรุปผลการตรวจค้นในระหว่างวันที่ ๑๖ ก.พ.๖๐ ถึงวันที่ ๑๘ ก.พ.๖๐

๑) การปฏิบัติ ในระหว่างวันที่ ๑๖ ก.พ.๖๐ ถึงวันที่ ๑๘ ก.พ.๖๐ ผลการปฏิบัติ สามารถดำเนินการตรวจค้นได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่เนื่องจากพื้นที่ภายในบริเวณวัดฯ และที่เกี่ยวเนื่องกัน มีพื้นที่ที่กว้างขวาง มีอาคารและสิ่งปลูกสร้างจำนวนมาก จึงต้องเน้นการตรวจค้น ในบางจุดที่สงสัยจากข้อมูลทางการข่าว และบริเวณเกี่ยวเนื่องกับพื้นที่ตัววัดฯ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุม ในระหว่างนี้ได้มีการดำเนินคดีอาญากับทางวัดฯ และผู้กระทำความผิดรายอื่นๆ ที่ตรวจพบการกระทำความผิดซึ่งหน้าในระหว่างการตรวจค้น รวมถึงความผิดซึ่งหน้าจากการตั้งจุดตรวจจุดสกัดทั้งภายในบริเวณวัดและโดยรอบ

๒) วันที่ ๑๙ ก.พ.๖๐ ได้มีเหตุการณ์การขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดย มีกลุ่มพระภิกษุสงฆ์ และกลุ่มมวลงนซึ่งประกอบด้วยศิยานุศิษย์และกลุ่มบุคคลที่ให้การสนับสนุนวัดฯ ทำการระดมมวลงนให้เข้ามาในพื้นที่ควบคุม และนำสิ่งกีดขวางมาขวางทางเข้าพื้นที่ตามจุดทางเข้า และใช้กำลังผลักดันเจ้าหน้าที่ให้ออกจากพื้นที่วัดฯ และกลุ่มมวลงนได้วางกำลังเป็นแนวป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปในบริเวณวัดฯ ได้อีก มีกลุ่มพระสงฆ์และมวลงนที่เดินทางมาเพิ่มแต่ยังไม่สามารถเข้าไปในบริเวณวัดฯ ได้ไปรวมตัวกันที่บริเวณตลาดกลางคลองหลวงอยู่ในบริเวณพื้นที่ควบคุมใกล้ประตูทางเข้าวัดฯ สถานการณ์ในระหว่างนี้เป็นไปด้วยความตึงเครียด กลุ่มพระสงฆ์และมวลงนมีที่ท่าพร้อมจะใช้กำลังตอบโต้การปฏิบัติของฝ่ายเจ้าหน้าที่ กอร. จึงใช้มาตรการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าและการใช้กำลังเข้าปะทะ และ สกัดกันไม่ให้มีการเติมกำลังมวลงนเข้ามาในพื้นที่ควบคุม ประกอบการป้องกันเหตุรุนแรงและเผ่าะวังมือที่สาม กอร.ได้ใช้ความพยายามในการเจรจากับผู้แทนวัดฯ ซึ่งเป็นพระสงฆ์ และขอความร่วมมือจากแกนนำซึ่งประกอบด้วยพระสงฆ์และศิยานุศิษย์มาโดยตลอด แต่ไม่เป็นผล กลุ่มมวลงนภายในวัดฯ และภายนอกวัดฯ ยังไม่ให้ความร่วมมือและพยายามต่อต้านเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และการสร้างเรื่องกล่าวหาฝ่ายเจ้าหน้าที่ว่าไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน นำไปเผยแพร่ผ่านทางช่องทางต่างๆ รวมถึงใช้เป็นเหตุผลในการเรียกร้องมวลงนให้เข้ามาเพิ่มเติมอีก กลุ่มมวลงนบางส่วนที่มีท่าทีแข็งกร้าวได้มีพฤติกรรมต่อสู้ขัดขวางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ กอร. จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับมวลงนที่กระทำความผิด และได้มีคำสั่งเรียกให้บุคคลมารายงานตัว เพื่อให้รับทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีคำสั่งห้ามบุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นแกนนำ มีแนวคิดสุดโต่ง หรือให้การสนับสนุนกลุ่มมวลงนไม่ให้บุคคลเข้าพื้นที่ควบคุม ประกอบกับ กอร.ได้กล่าวหาดำเนินคดีอาญากับบุคคลที่ต่อสู้ขัดขวางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือขัดขวาง ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕/๒๕๖๐ และมีความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการปิดกั้นการติดต่อสื่อสารในพื้นที่ควบคุม รวมถึงการสื่อสารทางอินเตอร์เน็ตที่น่าเสนอข้อความที่บิดเบือน และใช้ในการระดมมวลงนมาเพิ่มเติม

๓) วันที่ ๑๐ มี.ค.๖๐ พระภิกษุสงฆ์ซึ่งเป็นแกนนำในวัดพระธรรมกายได้ตกลงยินยอมให้กรมสอบสวนคดีพิเศษนำกำลังเจ้าหน้าที่ กอร. ที่ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าคณะจังหวัดปทุมธานี และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดปทุมธานี ร่วมกันทำการตรวจค้นในอาคารภายในวัดพระธรรมกายบริเวณที่ยังมีข้อสงสัยว่าจะมีพระไชยบุญย์ สุทธิผล หรือ พระธัมมชโย ผู้ต้องหาตามหมายจับในคดีพิเศษอาชญากรรมซ่อนตัวอยู่ มีผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าวต่างๆ เข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วย ผลการตรวจค้นไม่พบตัว พระไชยบุญย์ ผู้ต้องหาฯ ดังนั้นในทางคดีจึงถือได้ว่าพระไชยบุญย์ฯ เป็นผู้ต้องหาหลบหนี ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนติดตามจับกุมตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๔) ภายหลังการตรวจค้นจุดต้องสงสัยเสร็จสิ้น ในระหว่างวันที่ ๑๑ มี.ค.๖๐ จนถึงวันที่ ๑๑ เม.ย.๖๐ กอร. ยังมีความจำเป็นที่จะต้องเผ่าะวังและป้องกันไม่ให้มีกลุ่มผู้ไม่หวังดีมาสร้างความรุนแรงในพื้นที่ควบคุม การลดเงื่อนไขและลดความตึงเครียด และการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่ฝ่าฝืนประกาศ คำสั่งฯ ประกอบการสืบสวนหาตัวพระไชยบุญย์ฯ ผู้ต้องหาตามหมายจับในคดีพิเศษ ซึ่งเมื่อไม่มีเหตุการณ์ความไม่สงบหรือเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความรุนแรงภายในบริเวณวัดฯและพื้นที่ควบคุม และส่งมอบพื้นที่ควบคุมให้อยู่ในความดูแลของ

หน่วยงานในพื้นที่ ประกอบด้วย ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ฝ่ายปกครองจังหวัดปทุมธานี สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัดปทุมธานี และการประสานงานและติดตามให้ทางวัดฯ ดำเนินการ เพื่อลดเงื่อนไขทางด้านกายภาพ เช่น รื้อถอนแนวป้องกันฝ่ายเจ้าหน้าที่ในบริเวณ รวมถึงการเจรจาขอความร่วมมือกับกลุ่มพระสงฆ์และศิยานุศิษย์บางส่วนให้ลดการกระทำใดๆ ที่มีลักษณะเป็นการต่อต้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเมื่อทางวัดฯ ได้ให้ความร่วมมือด้วยดี และไม่มี การต่อต้านจากกลุ่มพระสงฆ์และศิยานุศิษย์ สถานการณ์ความตึงเครียดคลี่คลายจนสู่สภาวะ ปกติ สาธุชนสามารถเข้ามาประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาได้อย่างเสรีและเป็นปกติแล้ว กอร. โดยกรมสอบสวนคดีพิเศษ จึงเสนอแนะต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ให้เสนอเรื่องต่อ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติให้มีคำสั่งยกเลิกพื้นที่ที่ควบคุมฯ ต่อมาหัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ได้มีประกาศ ที่ ๑/๖๐ เรื่องยกเลิกการกำหนดพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ โดยยกเลิกการกำหนดพื้นที่ วัดพระธรรมกาย ตลอดจนพื้นที่โดยรอบวัด พระธรรมกายในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

๕. แนวทางการดำเนินงาน

แม้ว่าจะได้มีการยกเลิกการกำหนดพื้นที่ควบคุม และผลการปฏิบัติที่ผ่านมายังไม่ พบพระไชยบุญฯ ผู้ต้องหาตามหมายจับในคดีพิเศษก็ตาม แต่กรมสอบสวนคดีพิเศษยังคงมี ภาระหน้าที่ในการสืบสวนติดตามจับกุมผู้ต้องหาฯ มาดำเนินคดี โดยกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้มี การตรวจค้นตามจุดต่างๆ ซึ่งต้องสงสัยว่าพระไชยบุญฯ ผู้ต้องหาหลบซ่อนตัวอยู่ แต่ยังไม่พบ ตัว ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษจะได้ดำเนินการสืบสวนหาข่าวตามภารกิจหน้าที่ การรับฟังข้อมูล ข่าวสารต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการติดตามหาตัวพระไชยบุญฯ ผู้ต้องหาตามหมายจับต่อไป